

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Kossuth Lajos-
utca 37. szám. Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Iségytelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Felelős szerkesztő: Dr. TERHES SÁMUEL.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Deák Ferencz-u.
8. sz. a. a könyvkereskedésben
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petsor tér-
fogata 12 fillér.
Többzöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezészerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

A fürdő-időszak alkalmából.

Be jó, mikor beáll a nyár! . . . Minden ember fürödni jár. . . .

Régen volt, mikor ezt a kis verset tanultuk: s a kis versben régi igazság van. De a benne rejlő s még ártatlan, ős igazság természetesen úgy képzelet a fürödni járást, a hogy a patak- és folyómenti gyermekek és felnőtt emberek szokták felfrissíteni tagjaikat a természet melege által enyhe mérsékletre hevített hullámokban; s nem úgy, a hogy ma értjük a fürödni járást, a mi bizony nem terjedhet ki minden emberre.

A fürödni járás, vagy fürdőzés alatt ma egy olyan fogalmat ismerünk, mely sok pénzbe, sok idővesztésbe kerül s így csak az szeresheti meg magának, a kinek sok pénze, sok szabad-ideje van.

A rideg tél, nyirkos ős és tavasz hosszú hónapjai alatt sok betegség fészkelődik be az emberi testbe; a szoba levegője csak táplálja e befészkelődött betegségek csiráját, nemhogy kioltaná. A beteg, kit az ápolás, az orvosi tudomány és a sokféle orvosság visszaadott az életnek, alig várja már, hogy elmehessen a fürdőre, hol teljesen magához jöjjön s a visszatért egészség mellé üde frissességet és erőt gyűjthessen elbágyadt tagjaiba. S ha pénze van, el is megy.

A hivatalnok ember, a ki összes idejét szobában tölti és rossz levegőt szív abba a tüdőbe, mely a test hiányos mozgása folytán egész terjedelmében soha nem működhetik: a ki ahelyett, hogy jótévő mozgással testét gyötrené, edzené, szellemét gymnasztizálja s a szellem izmainak tulfeszítése által a test izmait teszi petyhüdekké, fáradtakká, a hivatalnok ember ilyenkor szintén alig várja már, hogy valamelyik hidegviz-fürdőben felüdítse magát, szellemét pedig kipihenethesse. S ha pénze van, el is megy.

De hátha nincs pénze annak a betegnek, vagy annak a szegény tisztviselőnek, a kit sorsa

és az orvosa fürdőre küld? Mit tegyen az? Hol gyógyuljon meg? Hol frissüljön fel az, a ki nem beteg, csak fáradt, nem nyomorék, csak gyenge? Ha pénze nincsen?! Avagy meggyógyulnia, felüdülnie csak a gazdagnak szabad? . . . Ezt lehetetlen fájdalmas érzések nélkül elképzelni.

Szomorú dolog, de igaz, hogy a gyógyító hatású ásványforrások áldásainak élvezetéhez s eredményeinek eléréséhez csak azok juthatnak, a kiknek sok pénzüik van. Mert azokat a forrásokat mértföldekről házukba nem vezethetjük. Értők, hozzájuk kell mennünk s ott, az idegen házakban kell laknunk, étkeznünk s ez mind együtt itt nálunk a legutolsó rangú fürdőkben is rengeteg sok pénzbe kerül. De meg kell tennünk, ha évekig megszenvedjük is a vele járó óriási terheket.

Hanem hogy ott, a hol a testnek és szellemnek, máskülömben ép szervezet mellett, csupán felüdülésre, enyhületre van szükségük, valóban nem tudjuk megérteni, miért kell annak az istenadta hideg forrás-víznek oly drágának lennie, mint a milyennel a kurája jár? S miért kell tapasztalunk még itt is azt, hogy ez is csak a gazdag emberek számára van kitalálva?

Ha a legigénytelenebb hidegviz-fürdők előzetes értesítéseit olvassuk (melyekből rendszerint nagy kiadások vannak kifelejtve), a leglármásabb hangon hirdetett olcsóság mellett is már itthon kiszámíthatjuk, hogy ott, vagy amott 4 heti időzés alatt akarva, nem akarva el kell költenünk 100 forintot a nélkül, hogy csak az ujjunkat belémártottuk volna abba a vízbe, melynek különben semmiféle különleges gyógyító hatása nincs; olyan víz, mint a minőt itthon élvezhetünk. Miért kell ahhoz a vizkurához, mely 25—30 forintból kitelnék, még 100 forintot hozzá adnom? Hol van arra eset, mikor követeli a gyógyítás érdeke, hogy egy 25—30 krajczáros orvosságot 1 forintos orvosságos üvegbe, vagy dobozba tegyenek? S ha ezt tennék, jobban biztosítva van-e az által a gyógyítás eredménye? Bizonyára nem!

Azt vetik fel orvosok és jókedvű fürdőzők, hogy a jó levegő, a szórakozás, a pihenés karöltve a vizkurával együttesen teszik meg a kellő hatást, melyet itthon el nem érhetünk, itthoni okszerűtlen vizkuránkkal.

Nos hát — legyen hála a magyarok Istenének — nálunk igen sok helyen jó a levegő; vagy mondjunk rá speciális példát: a rimaszombati Széchenyi-kert levegője ellen még eddig a legfinnyásabb várákoszásnak sem volt kifogása. S ha a város levegője annyira rossz volna, mint a milyen divatos dolog azt untalan hangoztatni, bizonyosan többen felkeresnék azt a kertet, mint a hányan teszik. Szórakoznia mindenütt lehet mindenkinek, ha van rá módja és kedve, ellenben affelől, hogy valaki e tekintetben magát feltétlenül jól érezze s ne éppen az ellenkezőjével találkozék, egyetlen hidegviz-igazgató se biztosíthatja az embert sehol a világon. A kinek pedig ideje van arra, hogy a fürdőben kipihenhesse magát, annak eo ipso itthon is kell idejének lenni erre. Hátra marad tehát a *hidegviz okszerű használata*.

Mi laikus emberek, nem igen vagyunk jár-tasak a gyógyítás történelmében s így nem is tudhatjuk, mikor lehetett az az idő, a mikor a gyógyítással tudományosan foglalkozó emberek a hidegviz hatására vetették először figyelmüket; de azt hisszük, nagyon régen lehetett, mert ha maguktól rá nem jöttek volna, alkalmuk volt el-sajátítani ezt az állatoktól, — mint sok más egyebet elsajátítottak, — melyek a világ kezdetétől fogva nem ok-, hanem ösztönszerűleg tudnak bánni a vízzel.

S van-e valjon orvos, a ki, ha hozzá ama kérelem fordulunk, hogy állítson össze számunkra egy olyan napirendet, melyet betarthatunk, ben-nünket elutasítana? Mik azok a felszerelések, melyek fölött olesó pénzen ne rendelkezhetnénk, akár saját lakásunkon is? Miért ne látnók be saját érdekünkben azt, hogy az orvos előírásához

TÁRCZA.

A boldogulás útja.

— Jelenet. —

(Történet Budapestben.)

Irtá: DRÁSKÓCZY VICTOR.

(Virányi Stefy-nél vagyunk Szalon s hálófülkéből áll a lakás, melyeket fehér csipkefüggöny választ el egymástól. A hálófülkében dískrét félhomály. A szalon izlésesen butorozva. Falain meglepően szolid képek, padlózata csinos, de hamis perzsaszőnyeggel borítva. Elegans butor. Itt-ott különféle virágvázák, étagerek, a szoba egyik szögletében kényelmes pamlag, melyen keleti kényelemmel van elterülve Stefy, a ház fiatal urnöje, foglalkozására nézve egy külvárosi színház közkedveltségű kardalósneje Kopognak a táján. Stefy fölkel a pamlagról s néhány pillanat múlva örvendezve csókolódzik egy csinos fiatal hölgygyel, ki a kopogtatás után belépett a táján. A bájos jövevény B-regré Tini, ugyanazon külvárosi színház legújabb szerződött kardalósneje, vagyis a Stefy legujdonsültebb kartársnöje).

* * *

Stefy: (Miután kellőképen megörvendeztek egymásnak) Foglalj helyet édes, szép, hogy meglátogattál! (Mindketten leülnek) Hogy érzed magad? Beleszóktál már a fővárosi életbe?

Tini: Erről még alig nyilatkozhatom édesem. Hisz mindössze három hónapja lakom itt. Hanem azért tudod — úgy általában — elég jónak ígérkezik. . . .

Stefy: Hogyan? Tehát máris? . . . (Örömmel) Gratulálók!

Tini: (Elpirul) Na nem úgy értettem. . . .

Stefy: Ó te kis bohó! De azért előttem ne zse-nirozd magad fiam. . . . Tehát már vannak barátaid. . . .

Tini: (Zavarral) Nos hát igen. . . .

Stefy: Es?

Tini: (Növekedő bátorsággal) Es nagyon jó emberek. Szeretnek, imádnak. . . .

Stefy: Es? . . .

Tini: (Elbámulva) És?

Stefy: Na igen, mert szerelemből meg imádatból még a proféta sem élt volna meg a homoksvatagon.

Tini: (Elgondolkodva) Mondasz valamit édes. Pedig nekem jóformán e két megiehetősen vékony etedellel kell táplalkoznom.

Stefy: Blond vagy fiam!

Tini: Könnyű ezt mondani. Az ember elégedjek meg azzal a kevéssel, ami. . . .

Stefy: Ebben nincs igazad. Látszik, hogy vidéken voltál eddig. A te elveiddel bajos volna boldogulni.

Tini: Ezt elősmerem. De hát mit tegyek? Ha az ember nem éri be azzal, a mit barátai jószán ukból nyujtanak neki, könnyen úgy járhat, mint az a háziur, a ki több jövedelemre akarván szert tenni, — fölemelte a lakbéréket és — üresen maradt házában minden lakás. Ek-kor aztán sirathatta telhetetlenségének szomorú következményeit.

Stefy: Ervelésed helyesen hangzik, de nem bir praktikus alappal. Lásd, én egyáltalán nem vagyok szerénynek mondható s máris a boldogulás útján haladok.

Tini: Ez nagy szereuse. Bizonyára oly barátaid vannak, kik nemesak szeretni és imádni tudnak, hanem. . . .

Stefy: Igen, igen. Mert muszaj nekik. . . .

Tini: Ezt nem értem.

Stefy: Hja édesem, nem is oly mindennapi dolog az! (Bizalmasan.) Mert tudod, nekem egy zseniális módszerem van, melyen könnyen elérhetni a boldogulás útját.

Tini: (Mohón) Mondd, őh mond! . . .

Stefy: Tüstént megláthatod!

* * *

(Pár perc múlva kopognak az ajtón. Elegans kö-zépkorú uriember lép a szalonba.)

Stefy: (A belépő urhoz) Isten hozott! (Tinihez.) Tóth István, barátom! (Leülnek.)

Tóth: (Stefyhez) Boesáss meg édesem, hogy tegnap nem jöhettem hozzád, de elfoglaltságom. . . .

Stefy: Sohse mentegsd magad. Nem nagy dolog az egész. Apropos! Akarod látni a babát? (Be sem várva a választ, a hálófülkébe megy, kis idő múlva pedig kar-ján pólyásbabával visszajő a szalonba.)

Tóth: (Meglepetve.) A baba!

Stefy: (Tóthnak mutatva a gyereket.) Nézd! Nemde aranyos? Egész olyan mint te! (Tinihez.) Igaz, te még nem is tudod édesem. Ez itt a mi gyermekünk!

Tini: Igazán? (Megnézi a babát.) Óh be aranyos! Es hogy hasonlít az apjára!

Tóth: (Elérzékenyülve) édes gyermekem. . . . (Megcsókolja a babát.) Oly ritkán láthatom szegénykét. (Stefyhez) Miért is nem tartod állandóan magadnál a kis édest?

Stefy: Nem tehetem kedvesem. Tudod, — a világ! . . .

Tini: Ugy van, — a világ! . . .

Tóth: Valóban, — a világ! . . .

(Majd karjára veszi a babát, tánczol vele, ringatja, simogatja, Stefy és Tini pedig sugárzó arczezal nézik az idillikus jelenetet. Ez így tart egy jó negyedóráig. Végre Tóth átadja a gyereket Stefynek, ki visszaviszi azt a hálófülkébe.)

Tóth: (Stefyhez, miután ez visszatér a szalonba.) És most Isten veled drágám!

Stefy: Ily hamarosan? . . . Pá! (Kezet fog Tóthtal. E közben Tóth valamit csusztat a Stefy kezébe.)

Stefy: Köszönöm a baba nevében!

Tóth: (Eltávozik.)

* * *

Tini: (Amint Tóth eltávozott Stefyhez) Nem is tudtam, hogy kis babád van. Gratulálók!

Stefy: (Mosolyogva) Köszönöm. Nemde szép gyerekek?

Tini: Remek. Akár a mamája!

Stefy: Csodálatos! (Felkaczag; Tini zavarral néz reá.)

* * *

(Kis idő múlva kopognak az ajtón. „Szabad.“ Középkorú ur lép be.)

Stefy: (A belépőhöz) Isten hozott barátom! (Tinihez) Kiss Tibor. . . . (Leülnek.)

Kiss: (Stefyhez) Nos, kipihentéd magad édesem a tegnapi muri után?

Stefy: Teljesen. Te Tibor, hogy be voltál rugva!

ittthon is oly szigorúsággal kell alkalmazkodnunk, mint a fürdő-helyeken? S a mellett hol van az megírva, hogy a hidegvíz-gyógyítás titkának kizárólagos letéteményesei a fürdő-orvosok, míg a többiek ehhez mit sem értenek?

Nemde nagy halálanság volna részünkről, ha köztünk élő, értünk fáradozó orvosainkról feltevélnék azt, hogy a mit gyakran szép sikerrel, csupa emberbaráti szeretetből, de mégis profán kezekkel egyes dilettánsok a hidegvíz-kúra alkalmazásával elérnek, ők, az orvosok, a komoly és öntudatos gyógyítás hivatott munkásai, bennünket kellő utasításokkal ellátni s célhoz vezetni ne tudnának?

Oly kezdetlegesek, oly egyszerűek az eszközök, hogy azok ittthon is alkalmazhatók. Csak akarat kell hozzá s a mi a cél, hogy a szegény ember is hozzájuthasson, elérhető.

Ott van a Széchenyi-kerti fürdő-helyiség, annyi szobával, a mennyi csak kell. Mellette az uszoda. Több kényelmet a víz használata szempontjából a legelső fürdő sem biztosít. Ha a fürdő bérlője elhatározná magát arra, hogy egy néhány felszerelési eszközzel beruházná a helyiséget, minden cél el lenne érve. Ha azonban az illető erre nem vállalkoznék, megtehetnők, hiszen vagyunk elegendő, hogy összeállva, közös költségen, saját magunk javáért megcsinálnánk az egészet. Mennyire kedves volna, ha városunk derék orvosi karában akadna valaki, a ki ez eszmével egyetértve szakszerű véleményét ez ügyben a miénknél több hivatottsággal hangoztatná; sőt maga állana elére annak a mozgalomnak, melyet e sorok életre hívni óhajtanak!

Most kezdődik a nyár! Még mindenre van elég idő. Sokan már el mentek fürdőre. Még többen készülődnek De a legtöbben ittthon maradunk, mert ittthon kell maradnunk.

Segítsünk a magunk baján, kivált ha segíthetünk!

M. P.

Meghívás.

A „Gömör-Kishontvármegyei Általános Tanító-egyesület“ július hó 7-én délelőtt 10 órától kezdődőleg Rimaszombatban, a „Polgári Olvasókör“ nagytermében tartja XXIX-ik közgyűlését, melyre az egyesület tiszteletbeli, alapító, pártoló és rendes tagjait, a társjegyesületeket, valamint a tanúgy barátait van szerencsém tisztelettel meghívni.

Rozsnyó, 1903. évi június hó.

Járossy Endre sk. egyesületi elnök.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. A „Hymnus“ elnevelése.
2. Elnöki megnyitó beszéd.
3. Vármegyénk „Nemzeti alap“-ja által a magyar nyelv sikeres terjesztéséért jutalmazott tanítók jutalmadójának ünnepélyes átadása a vármegye alispánja vagy megbízottja által.
4. Jelentés az egyesület múlt évi működéséről. Előterjeszti: Szombathy László egyesületi főjegyző.
5. Népiskolai szakfelügyelet kérdése. Előadó: Polcz József a nagyrőcei járáskör jegyzője.
6. Az ország összes tanítóinak fizetésrendezése. Előadó: Lányi Lajos a tornalljai járáskör jegyzője.
7. Az egyesületi pénztár múlt évi zárszámadásának és jövő évi költségvetésének előterjesztése, kapcsolatban a számvizsgáló bizottság jelentésével.
8. Választmányi javaslat a segélyek és ösztöndíjak kiosztása tárgyában.

Kiss: Elégge. Most is csak úgy ég a torkom. Nem kaphatnék egy kiz vizet?

Stefy: Tüstént hozok (A hálófülkébe megy, majd kezében a pólás babával visszatér. Tréfásan) Itt a víz!

Kiss: (Meglepetve) Nini!... Mutasd már a kis aranyost!

Stefy: (Átadja a gyereket Kissnek. Tinihez) Igaz, te még nem is tudod édesem. Ez itt a mi gyermekünk.

Tini: (Elképedve) De hisz...

Stefy: (Mérges pillantást vetve Tinire, Kisshez) Ugy-e aranyos? És hogy hasonlít rád!...

Kiss: (Tinihez) Igazán?

Tini: (Zavarral) Egész olyan mint... az anyja.

Kiss: (Jól megnézvén a gyereket) Dehogy olyan, akár csak saját csecsemőkori arcképemet látnám.

Tini: (Félre.) Oh, mily hülye! (Kisshez) Uram, ugy látszik, önnek némely tekintetben gyöngye a látképessége...

Stefy: Hagyjuk ezt. Fő, hogy a gyerek szép és egészséges...

Kiss: Ugy van, ez a fő. Drága gyermekem (csókolni kezdi a babát, Tini pedig visszafojtott lélekzettel kimegy a hálófülkébe. Kiss még sokáig játszik a gyerekekkel, majd távozik. Bucsuzás közben valamit átad Stefynek.)

* * *

Tini: (Stefyhez) No hát édesem, ez szemtelenség! Különbön kezdesz nekem imponálni!

Stefy: (Kaczagva) Elhiszem azt! Nézz csak ide! (Százaskötöt mutat Tininek.) Ezt ettől a balektől kaptam!

Tini: S az elsőtől?

Stefy: Ugyanennyit!

Tini: (Lelkesülve) Ez a kölyök valószínű kapitális!

Stefy: Elég jól jövedelmez. Jó lélekkel ajánlhatom neked is!

Tini: Megfontolásra méltó. Tudod, csak mégis...

* * *

(Az ajtó nyílik, éltes ur lép be.)

Stefy: (Kinek karján van a baba, — a belépő urhoz) Nézd — épen itt van!

A férfi: Micsoda szerencse!

9. Könyvtárnoki, tanszermuzeumi, szerkesztői és ügyviteli jelentések.

10. Indítványok.

11. Tisztújítás

12. Elnöki berekesztő után a „Szózat“ elnevelése.

Tájékoztató.

1. Amennyiben Rimaszombat kedvező vasút fekvésénél fogva a gyűlés napján a megye minden vidékéről kellő időben megközelíthető, elszállásolásra egyáltalán nem lesz gondoskodva.

2. Az elnökség a közgyűlésre utazó egyesületi tagok részére mérsékelt áru jegyeket kért az államasutak igazgatóságától. Az ezen kedvezményre igényt tartók szíveskedjenek felszálló állomásukat az elnökséggel közölni.

3. A rendelkezésünkre álló idő czélzerűbb kihasználása szempontjából előterkeztet nem fog tartatni. A kinek azonban a megállapított tárgysorozatra vonatkozó észrevétele lesz, az a napirend előtt élhet a szólás jogával. A közgyűlés elé szánt indítványok a folyó évi július hó 5-én tartandó választmányi gyűlés előtt küldendők be az elnökséghez.

4. Közgyűlés után közösebéd rendeztetik. A közös ebédet részt venni óhajtok szíveskedjenek július hó 3-ig Törköly József rimaszombati állami iskolai igazgató urnál jelentkezni.

Közös ebédéről csak is a 3-ig jelentkezők részére lesz gondoskodva.

Egy ebédjegy ára 2 korona 40 fillér, 1/2 liter borral és szódával

5. A községi segély igénybevételéhez szükséges igazolványok a közgyűlés után fognak kiosztatni.

6. Az előadói javaslatok az „Iskolánk“ czimű szaklap folyó évi 6-ik számában közölt nagyrőcei és tornalljai járásköri gyűlések jegyzőkönyveiben foglaltatnak.

Meghívó.

„A kishonti ág hitv. ev. tanítói egyesület“ ez évi közgyűlését Likéren július hó 6-án következő tárgysorozattal tartja meg:

1. Mintatanítás s annak bírálata.
 2. Elnöki megnyitó.
 3. Az elnök évi jelentése.
 4. Dékánusok jelentése az évi vizsgák eredményéről.
 5. Pénztárnok, könyvtárnok évi jelentése; özevgy, árva és nyugdíjintézetek számadásait átvizsgálásáról felvett jegyzőkönyv olvasása.
 6. Múlt évi tanító-egyleti jegyzőkönyv pontonkénti tárgyalása.
 7. Indítványok; egyeleti pénztár átvizsgálására küldött bizottság kinevezése.
 8. Jövő évi közgyűlés helyének kitzzése.
 9. Hitelesítő bizottság kinevezése.
- Mely alkalomra, a midőn az egyelet tagjait, ugy a tanúgy barátait tisztelettel meghívnam, maradtam Kokován, 1903. június hó 22-én.

Szlopovszky Péter,

a kishonti ág. ev. tanítói egyesület elnöke.

Előfizetési felhívás.

Lapunk jelen száma az évnegyedben utolsó s jövő számunkkal megkezdjük az új negyedet. A lefolyt hónapok változatosak, eseményekben gazdagok voltak s lapunk évek hosszú sora óta követett irányához és álláspontjához híven közönségünknek az eseményekről hűséges, komoly és tárgyilagos ruteradással szolgált. A megyei társadalmi és közélet hűséges organuma volt, mely komoly magatartásával igyekezik a közönség támogatását kiérdemelni. Ezért most, mikor az új évnegyed megkezdődik, tisztelettel felhívjuk lapunk előfizetőit, barátait és olvasóit, hogy lapunkra előfizetni, illetve lejárt előfizetésüket megújítani szíveskedjenek; azokat pedig, kik az előfizetési díjjal hátralékban vannak, kérjük ennek beküldésére.

Előfizetési ár: Félévre 4 korona.
Rimaszombat, 1903. június hó 25-én.

A kiadóhivatal.

Stefy: (Tinihez) Kun Kálmán, gyermekem atyja...

Tini: (Minden további gondolkodás nélkül kifut a szobából.)

* * *

Tini: (Miután az öreg ur eltávozott, óriási kacajjal lép be Stefyt szalonjába.) Te Stefyt, ha még nekem egy apát bemutatás!

Stefy: (Mosolyogva) Ne félj édesem, nincs több. Háromra van csak szükségem. Mindeniktől egy ilyen havonta elég (Százaskötöt mutat)

Tini: Amit művelsz, alávalóság, mindazonáltal gratulálók zseniális módszerhez. Így könnyű elérni a boldogulást utját!

Stefy: Nem nehéz S most már te is elérheted!

Tini: Örömet kapnék az eszmén, de tudod — egy gyerek!

Stefy: Ez a legkevesebb!

* * *

(Középkorú, szegényes öltözötű asszony lép a szobába)

Stefy: Maga az Kovácsné?

Kovácsné: Igenis én vagyok kedves kisasszony.

Stefy: Jól van lelkem. Nézze itt az öt forintja, itt van meg a gyereke... Elviheti... A jövő hó elsején hozza el megint, mint rendszeren!

Kovácsné (a gyerekekkel.)

Tini: (A legnagyobb fokú mebotránkozással.) Te Stefyt, hát ez a fattyú még csak nem is a tied?!

Stefy: Biz ezt lelkem Kovácsné hozta a világra!

(felkaczag) Nos, érted már a dolgot, követed módszeremet?

Tini: (Meghatottan) Édes Stefym, mivel háláljam meg ezt néked? (Nyakába borul.)

Stefy: Ne érzékenykedj fiam. Nekünk támogatnunk kell egymást... Tehát követed példámat?

Tini: Már hogy az ördögbe ne követném! Még ma elutazom Kolozsvárra az anyámhoz s tiz hónap mulva bemutatom néked gyermekem atyjait! Pá!

Stefy: Még egyet. Nős urak apajelöltjeid?

Tini: De mennyire! Ne félj, értélek egészen, ki nyíltak szemeim, előttem a boldogulás utja!...

Hírek és vegyesek.

Kubinyi Aladár kir. törvényszéki elnök e héten Rimaszécsen és Tornallján az ottani járásbíróságoknál hivatalos vizsgálatokat teljesített.

Kormányképviselő. Az autonómjogu rimaszombati egy. prot. főgimnáziumban e hét elejétől folyó szóbeli érettségi vizsgálatokon a közoktatásügyi kormányt a budapesti ref. theologia nagymiveltésű igazgatója: Szóts Farkas, a „Protestáns Egyházi Lapok“ kiváló tollu szerkesztője képviseli. Az ő humanus gondolkodásának, az ifjuság iránt érzett nagy jóindulatának és ugyanily minőségben immár 12 ízben szerzett böles tapasztalatának jelentékeny része van abban, hogy a vizsgálat bizottság a vizsgálatra jelentkezett 58 tanuló egyike előtt sem zárta el az utját annak, hogy élelőszóval is megpróbálkozzanak bebizonyítani érettségüket és a tudás alapelemeiben való kellő jártasságukat. A tudós kormányképviselő vasárnap óta időzik városunkban. Örömmel üdvözöljük őt!

Személyi hírek. Okolicsányi Lajos kir. állami anyakönyvi felügyelő vármegyénk területén hivatalos vizsgálatot tart. — Fornéth Gyula várm. th. főjegyző folyó évi július hó 1-én 6 heti szabadságidejét megkezdte.

Tiz éves találkozó. A rimaszombati egyesült protestáns főgimnáziumban ezélelt 10 évvel érett ifjak elhatározták, hogy ez évi június 24-én Rimaszombatban összejönnek. Ez összejövetel meglehetően rosszul ütött ki, amennyiben az érdekeltek közül összesen egy ur jelent meg, ki nagy bosszúsággal ütközött meg a részvétlenségen.

Nyugdíjazás. Szontagh Károly városi számvevő, ki a közgy. szolgálatában híven és lelkiismeretesen eltöltött 27 évi működésre tekintet vissza, mint sajnálattal értesülünk, magas korára való tekintetből beadta nyugdíjaztatás iránti kérvényét. Ismét egygyel lesz kevesebb városunk tisztii karában azok száma, kiknek tudásuk, bő tapasztalatukra még sokáig szükségünk lett volna.

Új pénztintézeti ügyész. A Putnokon néhány hét előtt alakult új pénztintézet, a Putnoki Hitelbank Részvénytársaság ügyészeül Dr. Diénes Gyula fiatal ügyvédet, lapunk volt felelős szerkesztőjét választotta. Öszinte szívvel gratulálunk.

Tanulmányi kirándulás. A budapesti felsőbb állami ipariskola 30 növendéke 2 tanár vezetése alatt f. hó 23-án Salgótarjánból városunkba érkezett, innen utjukat folytatták Nyustya—Likér, Tiszolcz, Erdőköz, Zólyom-Brézó, Keresztül a Garamon Dobsinára.

Nyári táncmulatság. A rimaszombati róm. kath. olvasó-egyesület az apáca zárdá alap javára július hó 5-én, a Széchenyi-kertben táncmulatságot rendez. Belépti-díj személyenkint 1 korona.

Érettségi. A helybeli egyesült prot. főgimnáziumban ma még javában folynak a szóbeli érettségi vizsgálatok s alkalmasint csak holnap délután érnek véget. A vizsgálatokra összesen 59 tanuló jelentkezett, a kik közül 49 a helybeli főgimnázium VIII. osztályának volt rendes, 5 pedig magántanulója; négyen (4) ismétlik az érettségi vizsgálatot, egy pedig püspöki engedéllyel vizsgázik, 1 a latin nyelvből javít. A VIII. o. 50 volt rendes tanulója közül 2 már az írásbeliek előtt visszalépett, a többi részt vett az írásbelieken. A dolgozatok pontos és lelkiismeretes felülvizsgálata alapján a vizsgáló-bizottság a szigorú tárgyilagosságot meg nem sértvén, de enyhítvén az egyes tanulók multban kifejtett szorgalmának, jóviseletének és az írásbelieken általánosan észlelhető lelki izgatottságának méltányos figyelembe vételével — mint örömmel halljuk, — valamennyi tanulót átköcsátotta a szóbeli vizsgálatokra. Senki sem mondhatja tehát, hogy elzárta eléle az utat; mindenik bizonyíthatja érettségét élelőszóval is s így még azok is, a kiknek írásbeli dolgozataik egyik vagy másik, avagy talán több tárgyból sem sikerültek. Kiki önmagára vessen ezek után, ha felelete és esetleg csekély előkészültsége az érettségi vizsgálaton megkivántató m rtéknek meg nem felel, Mi, ösmervén a vizsgáztató tanároknak szeretettel párosult szigorúságát, a kormányképviselőnek és kivált a bizottság köztiszteletben álló elnökének: Czinke István ref. lelkesnek már sokszor tapasztalt szeretetét az ifjuság iránt: teljes megnyugvással várjuk az eredményt, legyen az akár mindenkire is örömdetes, akár többekre elszomorító. S velünk együtt teljes bizalommal várhatják s megnyugvással fogadhatják a szülők is, az ifjuság is.

A csizi fürdő vendégeinek száma a mai napig 450 et tesz ki.

Elgázolta a vonat. Kovács Lajos 23 éves vasuti távirót e hó 18-án Rimaszombatból Feledre utazva, halálos kimenetelű szerencsétlen baleset érte. A mint értesülünk, a haladó vonat egyik kocsiszakaszából a másikba akart átmenni, de ezt oly szerencsétlenül tette, hogy e közben a kocsi kereke alá esett s mind a két lába elvágódott Beszállították a rimaszombati kórházba, hol pár nap alatt kizenvedett. Temetése vasárnap ment végbe.

Ménselajtezés. Az állami méntelep ménanyagának osztályozása, illetve kiselejtezése a rimaszombati méntelepen július 22-én lesz megtartva, mely alkalommal a kiselejtezett, de még tenyésztésre használható mének a hely színén rögtön eladatnak.

Száj és körömfájás. Kelemér. Abafala. Lénártfala, Uraj községekben a ragadós száj és körömfájás felépett. Az illető járásbeli főszolgabírók a kir. állatorvossal sürgősen megtették az óv- és gyógyintézkedéseket. Ugy értesültünk, hogy ezen körülmény folytán a heti vásárok megtartása Putnokon betiltatott.

Kisiparosok figyelmébe. A m. kir. technológiai iparmúzeum igazgatósága, a muzeumban jelenleg kiállított kisipari benzin, petroleum és gőzmotorok szerkezetének, működésének és jókarban tartásának megismertetésére és okszérű kezelősöknek begyakorlására ez évi június hó 30-ik napjától kezdve rövid tartamu tanfolyamokat rendez. Egy-egy tanfolyam tartama 6 nap, a tanítás díjtalan. E tanfolyamokra felvétetnek első sorban a kisipari motorok tulajdonosai, másodsorban azon gépkezelők, kik kisipari motorokat már kezelték, vagy most kezelnek, végre — a mennyiben a jelentkezők száma megengedi — vizsgázott gépkezelők is. Beiratkozni lehet a muzeum irodájában (VIII. József-körút 6.) a hivatalos órák alatt naponként 9 órától 1 ig. A jelentkezők kötelesek igazolni mesterségüket s jelenlegi foglalkozásukat.

Villámütések. Óriási rombolást s embersebesítést okozott Jászladány községben e hó 16-án a vihar. Tizenhét ember ütött le a villám egymás után; a többek között Tóth Lajos főkantor házába is, hol a városunkbeli Vikokukál-nővérek, is súlyosan érte s mind a ketten eszméletlenül kerültek el. Hogy állapotuk minő fordulatot vett azóta, nem tudjuk.

Konzervgyári közgyűlés. A rimaszombati konzervgyár részvénytársaság folyó hó 27-én tartja évi rendes közgyűlését. A csak nemrég alakult részvénytársaság első rendes közgyűlése iránt nagy az érdeklődés.

Építkezés. Az új főgimnázium építkezése nagyon szépen halad előre. S ámbár az idő szeszélyes változása, a gyakori esőzés nagyban gátolja az építést és sokszor megzavarja a kőműveseket a munkában, a vállalat derek vezetői el nem csüggedve buzgón és szeretettel igyekeznek megfelelni elvállalt kötelezettségüknek. Az érdeklődők általában teljes megnyugvással beszélnek a szép, tiszta és megbízható munkáról, mely az épület szilárdságának és jövődöntő tartósságának biztató záloga. Az épület körvonalai külömben már hatalmasan kezdenek kibontakozni az állványok és épülettök közül: a földalatti helyiségek és a földszint falai már teljesen készek, sőt ma-holnap már az I. emelet falazata is elkészül. Az I. emelet hatalmas ablakai itt-ott már büszkén tekintenek végig városunk felett s önértzetesen néznek farkasszemet az eddigelő legmagasabb épülettel: az új vármegyeház II. emeleti ablakosával!

Táncmulatság Köviben. A kövi-ág. hitv. ev. egyház tornya és a már elhelyezett új harangjainak felavatása alkalmából 1903 évi június hó 28-án esti fél kilenc órakor a község háza tanácstermében zártkörű táncmulatság rendeztetik, melyre a nagyérdemű közönséget meghívja a rendezőség. Belépti-jegy személyenként 2 korona.

Mikor nyílik meg az uszoda? A mint hivatalosan értesülünk, a helybeli uszoda renoválásának előmunkálatai a jövő héten megkezdődnek. Ezen értesülés után lapunk egyik buzgó munkatársa következőleg képzeli el az uszoda megnyitási idejét: Julius 1. Az uszoda renoválásának előmunkálatai megkezdődtek. — Augusztus 1. Az uszoda renoválásának előmunkálatai folytatódnak. — Szeptember 1. Az uszoda renoválásának előmunkálatai közelednek a befejezéshez. — Október 1. Az uszoda renoválásának előmunkálatai befejeződtek. — November 1. Az uszoda renoválási előmunkálatainak befejezése után erélyesen hozzálátunk a tulajdonképeni renováláshoz. — Deczember 1. Az uszoda immáron teljesen rendezve van, csak a sűrűn torlódo jégtáblák okoznak némi alkalmatlanságot, a megnyitási ünnepély folyó évi deczember 26-án, karácsony másodnapján délután 3 órakor lesz. — Deczember 26. Az uszoda vezetőségének sikerült megnyerni a megnyitási ünnepélyre két Ferencz József-földi születésű eskimót, a kik a közönség általános örömrivalgása közepette megfürödtek a vizes jégben. Az ünnepély különben kitünően sikerült. Az eskimók merész őrüdt mutatóványaira a nézőközönség ereiben megfagyott a vér és többeknek arczán megfagyott a mosoly. — Ugyanezen napon a helybeli koresolyapálya renoválásának előmunkálatai is megkezdődnek.

Szini-előadás Jolsván. A jolsvai iparos-ifjúság folyó évi június hó 27-én, szombaton, Jolsván, a „Korona“ szálloda nagytermében a „nagyőrcei daloskör“ közreműködése mellett táncmulatsággal egybekötött jótékony szini-előadást rendez, a következő műsorral: 1. Kurucz dalok. Éneklé a „nagyőrcei daloskör.“ — 2. „Az érdemkereszt.“ Drámalet egy felv. Irta Almási Tibor; előadják a műkedvelők — 3. Kártya-négyes. Éneklé a „nagyőrcei daloskör“ négy tagja — 4. Ezt követi: „A párisi baba“ Vigjáték 1 felvonásban. Irta: Muray Károly; előadják a műkedvelők — 5. A vadász gyönyöre, éneklé a „nagyőrcei daloskör.“ Utánna táncmulatság lesz.

Árlejtések. A vármegyei közigazgatási bizottság az ajnáskő-füleki törvényhatósági közut csomai szakaszának kiépítését 6000 korona és a beje-jolsva-murányi törvényhatósági közuton levő 61. számú, valamint a nagyőrcei piacon levő 96. számú hid építését 2490 korona költségösszeg erejéig engedélyezte. — A jelzett építkezések biztosítása céljából folyó hó 23-án a kir. államépítészeti hivatalnál zárt írásbeli versenytárgyalás tartatott, melynek során a legelőnyösebb ajánlatot tették: a csomai utépítésre Mihalik és Brusznayai füleki vállalkozók 13% árleengedéssel és a két hid építésére Szára és Dániel rosznyói vállalkozók 11-2% árleengedéssel.

Talált kardok. A garamvölgyi vasút építési munkálatai alkalmával Pohorella közeleiben egy domboldalon 28 db régi kardot találtak. A garami járás főszolgabírája Tomory Géza rögtön a találati helyre sietett és a kardok közül 20 darabot elküldött a gőmörmegei múzeumnak. Hogy mely időből származnak a kardok az még nincs megállapítva, de valószínű, hogy husszita-maradványok. Ebből az alkalmából, mikor dícsérőleg emlékezünk meg Tomory Géza főszolgabíró ur követésére méltó szívességéről, egyszersmind újabb felszólítjuk vármegyénk közönségét, hogy a birtokukban lévő vagy talált régiségeket, műemlékeket és más egyéb megőrzésre méltó dolgokat a legilletékesebb helyre, a gőmörmegei múzeumba küldjék be.

A szőlőgazdák figyelmébe. A hol folyó tavasszal a közönséges szőlőmoly tömegesebben rajzott, ott egyik-másik helyen, azt tapasztalták, hogy a közönséges szőlőmolyon (Cochylis) kívül más fajú moly is mutatkozott, még pedig sokkal nagyobb számban, mint az előbbi. E molyról kitűnt, hogy az a vörhenyes szőlőmoly (Eudemis botrana), mely régebben Ausztriában pusztított, utjabban pedig Amerika, Francia és Bajorország szőlőiben pusztít. Nálunk eddig nem volt miatta panasz, de úgy látszik, hogy a mostani tömeges rajzása után okunk lehet az aggodalomra. A közönséges szőlőmoly (Cochylis-nál) veszedelmesebb, mert évenként három ivadéka van és tömegesebben is mutatkozik. Felismerése csak lepke korában lehetséges, mert hernyója és életmódja egészen olyan, mint a közönséges szőlőmolyé. Ez oknál fogva jól teszik a szőlőbirtokosok, hogy ha nagyon is szemmel kísérik szőlőjüket és a benne akadó molyokat, hogy nincs-e ott az új kártevő is. Az ellen való védekezés ugyanolyan mint a közönséges szőlőmoly ellen, de nagyobb kitartással és több gondnal kell folytatni. A szükséges útmutatással szolgál a kerületi szőlészeti és borászati felügyelő Miskolcson.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik szeretett unokám: Szabó Lászlónak elhunyt alkalmából részvétükkel nagy bánatunkban vigasztalni igyekeztek, magam és családom nevében e helyen mondok őszinte, hálás köszönetet. — Rimaszombat, 1903. június hó 20. Kozma Szabó József.

Olasz vivó-tanfolyam Rimaszombatban. Toniony Terzo, — Genvari budapesti olasz vivómester társa — a kiváló vivótanár, vivótanfolyamot nyit három havi időtartamra, mely július 1-ével veszi kezdetét és október 1-éig fog tartani. Toniony Terzo hat hónapja hogy Budapesten van s e rövid idő alatt ugyancsak kiérdemelte a vivás iránt érdeklődő amatőrök és vivómesterek elismerését. Kitűnő módszerrel tanítja a vivást, a melynek segítségével rövid idő alatt bárki elsajátíthatja a vivás titkát. A jeles mestert melegen ajánljuk a közönség figyelmébe. Az olasz és francia vivótanfolyamra beiratkozásokat szerkesztőségünk, esetleg kiadóhivatalunk naponként elfogad Megemlítjük itt egyúttal, hogy a vivás tanulási arai: 3 hónapos tanfolyamra naponkénti tanítással havi 30 korona, heti három lezékével havi 20 kor. és heti két lezékével havi 14 korona.

Tenyészállatvásár Miskolcson. A borsodmegyei gazdasági egyesület f. hó 29-én tenyésztehén- és üszővásárt rendez, a melyen a miskolci kerületi állattenyésztési felügyelőség közbejöttével a vármegyei kisgazdák részére mintegy 100-150 darab pirostarka szimentáli fajjellegű és tiszta magyar fajta tehén és előhasú üsző szándékozik vásárolni. Sok magántenyésztő és tehénesettel foglalkozó gazdaság is nagyobb bevásárlásokat óhajt ezen a vásáron tenni, miért is ezt vármegyénk állattenyésztőinek is figyelmébe ajánljuk.

Új sodronygyár. Mint a „Közgazdaság“ ban olvassuk: vármegyénkben egy nagyszabású hengerelt sodronygyár (Walzdraht) van alakulóban. A gyárat, a már üzemben kívül helyezett vaskohók bevonásával tervezik, melyeket újra üzembe hoznak, úgy, hogy a vállalat saját nyersanyagából fog dolgozni. Az évi termelés 1000 waggon rakomány sodronyra van előirányozva és a termelésnek 60-70 százalékát magyar- és osztrákgyárak már lefoglalták maguknak. Azonkívül 2-300 waggon sodronyszegetet is asárnak gyártani. A vállalat részvénytársulati alapon szándékozik megalakulni és pedig 1200000 korona alaptőkével, a melyből az érdeklőség már eddig jegyzett 800000 koronát, úgy, hogy csak 400000 korona kerül aláírásra.

Rákóczi-album. A Rákóczi szabadságharc kétszázados évfordulója alkalmából értékes, becses és időszzerű ajándékkal kedveskedik olvasóinak a legrégibb és legnagyobb, legjobban szerkesztett, független irányú magyar napilap: az „Egyetértés.“ Egy Rákóczi album lesz ez a kiválóan becses díszmunka, a melynek nagyobbik fele a kétszázados dicső események irásiban és képen való ismertetésének és bemutatásának lesz szánva. A Rákóczi korszak lesz tehát az album fő tárgya s hivattott művészek képei, a legkitünőbb írók és történettudósok, valamint politikusok tanulmányai festik majd híven, ezt a hatalmas időszakot. Ezen felül persze az év minden kimagasló eseményének és a magyarság minden nagy érdekének jut tér az albumban s lesz ezeken kívül nagy irodalmi része is, a mely dicsőre valik majd minden könyvtárnak. Mutatóul ez albumból minden ujonnan belépő előfizetőnek a kiadóhivatal azonnal küld teljesen ingyen és bérmentesen egy gyönyörű kartonlapot, a mely Kossuth Lajos leghívebb arcképe. A kép, a mely sok mással együtt az album melléklete lesz, Morélli tanár metszése és a Franklin-Társulat kitűnő nyomdájából kerül ki. Az évközben járó kedvezésekből ez a karácsonyi ajándékból nem von el semmit. Nagy ünnepi mellékletek, bőséges irodalmi rész, a legkitünőbb regények, nagy események idején külön kiadások és külön mellékletek sohasem maradnak el. Az „Egyetértés“ megrendelő egy hónapra 3 kor. 60 filléret a kiadóhivatalban Budapest, IV., Vármegye-utca, 11. szám.

CSARNOK.

Szabina.

Irta: PAAL GYULA.

Gánt község németajku előjárói összegyűltek a faluházában, ott letelepedtek a zöld asztal mellé s hozzá fogtak a tanácskozáshoz.

A beszédet a bíró vitte, a ki keserű panaszra fakadt a Bajorországból bevándorlott őseik ellen, a miért azok ilyen félreeső helyre: a Vértes-hegyek közé építettek apró, bogárhátú házaikat, hová még muzsikálni se megy a cigány, ha csak duplán nem fizetnek neki.

Ez pedig nincs rendjén, és ha már nem segíthetnek az előbbi bajon, legalább az utóbbit kell orvosolniok. Felszólítja hát a község érdemes előjáróit, terjesztenék elő javaslataikat arra nézve, hogy mi módon lehetne falujukban egy olyan zenekart létesíteni, a melyik csupán az ő rendelkezésükre állana s engedély nélkül sem Száron, sem Gallán, sem más szomszédközségek báljain és lakodalmain ne muzsikálna.

A sváb atyafiak nagyokat bölíngtattak fejükkel, de nem szoltak a tárgyhoz egy kukkot sem. Végre hosszas hallgatás és hűmmögés után, felállt a törvénybíró.

— Halljuk! dünyögte a nótárius, ki még a pápaszemét is homlokára tolta, hogy jobban láthassa a szónokot.

— Én, Krámer Stefán, azt mondom, — szolt fontoskodó arccal a törvénybíró, — hogy nem kell nekünk trombitás banda, mert a trombiták sokba, a kapelmészter még többbe, a fiaink meg legtöbbet kerüljenek. Czigánybanda sem kell nekünk, atyámfiai, mert a cigány akkor is cigány, mikor németül muzsikál. Aztán meg ki győzné azokat pénzzel és élelemmel? Egy év alatt fölfálnak a falunkat s akkor Wurm uram is sutba dobhatná bírói palczáját!

A borotvált képű előjárók ismét bölíngtattak, az öreg Wurm idegesen kapott a bírói palcza után, a nótárius pedig vattát dugott a jobb fülébe, hogy a ballal jobban hallhasson.

A törvénybíró folytatá:

— Azért hát azt mondom, hogy ne csináljunk mi a fiainkból trombitásokat, se a cigányokból bandistákat, hanem fogadjunk közösen egy — verklis.

Bezzeg megmozdultak most az előjárók s oly hangosan kezdtek tanácskozni, hogy a tizedes ijedten dugta be fejét az ajtónyíláson.

— Krámernek igaza van! harsogta bíró.

— Nekem mindig igazam van, mondta önértzetesen a vén ember.

— Nincs igaza, — replikázott a nótárius — és én tiltakozom az indítvány elfogadása ellen. Szégyen volna az a falunkra!

— De hasznunk is lenne belőle! kiabáltak sokan az előjárók közül.

— Lári-fári! — hadonázott a jegyző. — Semmi komolyabb indok nem szól a verklis mellett. Krámer uram érvei csak szofizmák!

A bíró nagyot ütött tenyerével az asztalra.

— Akár csizmák, akár nem csizmák, — rikácsolta hangosan, — itt a többség határoz, az pedig azt határozza, hogy fogadjunk verklis!

— Ugy van, fogadjunk verklis, zugták most az előjárók valamennyien.

A nótárius oda sügött Krámerhez:

— Csak aztán meg ne bánja kigyelmed, törvénybíró uram!

A törvénybíró fölkapta bozontos fejét s büszkén válaszolá:

— Az öreg Krámer Stefán sose bánja meg, amit cselekedett! — S ráadásul még a mellét is megverte.

A nótárius vállat vont, a többség aztán elhatározta, hogy verklis fogadjanak, a ki rendes konvencziót húz a falutól; lesz e mellett még szabadlakása és tűzfája is — a gróf erdejéből.

Igy jutott Vanecsik Petrusz uram Gántra a verklisjével, feleségével, meg egy 15 éves leánykájával: Szabínával.

* * *

Másfél év pergett már le az idő orsóján, mikor egy tavaszi reggelen csinos sváb legény lépett ki az öreg Krámer kis kapuján az utcára. Vállán gereblyét, meg egy hosszú nyelvű favillát emelt, minővel a szénát szokták boglyába rakni kaszálás idején. Fűtyörészve haladt a falu mellett terülő rét felé, honnan élénk zsviv hallatszott, összevegyülve dallal és kacagással.

A nap lassan emelkedett feljebb-feljebb a derült égboltozaton, fénylő sugaraival körül aranyozta a háttérül szolgáló hegyek kopár ormait, melyek úgy emelkedtek a magasba, mintha mindegyiköjük egy-egy őrtenyául szolgálna az alattuk fekvő falucsúknak. — Esővízzel telt széles, mély árok állta útját a legénynek; a rajta átvezető fahíd egyik korhadt oszlopát kidöntötte a mult éjjeli vihar, miáltal a padlózat is több helyen beszakadt. Nem lehetett azon most átjutni a túlpartra veszedelem nélkül. Csak az árok felső végén maradt meg épségben a régebbi kőhid, melyen a falubeliek a takarmány-készletüket szokták behordani.

A legény körültekintett, egy ideig kedvetlenül csóválgatta fejét, aztán bosszankodva megindult a távolabb eső kőhid felé. Ebben a pillanatban erős dobogást hallott. Visszafordult s meglepve látta, hogy egy nekivadult csacsi rohan a korhadt híd irányába. Fialt leányka ült a csacsi hátán, alig lehetett még 16-17 éves; balkezével göresösen kapaszkodott az állat sörényébe, jobbával pedig hatalmas ütéseket mért a fejére, miközben hangos kiabálással ösztönözte meg gyorsabb futásra.

A legény néhány másodperczig megdöbbenve állott helyében, aztán hirtelen ledobta válláról a gereblyét meg a villát s odaugrott a csacsi elé, mely éppen abban a pillanatban akart a hídra rohanni. Megragadta kötőfékjét s nagy erőfeszítéssel visszarántotta a hídfejtől. A csacsi hátulsó lábaira rogyott, a leány pedig keresztül bukott a fején s odagurult a híd oszlopához. Mindez csak pillanat műve volt.

— Szabina! — kiáltá a legény, — már megint a belondját járod?!

A leány mezdült, darabig kábultan tekintett maga körül, aztán felült és végig simította halovány arcát.

— Kelj fel gyorsan! parancsolá a legény.

Sötéten, mereven nézett rája a leány; ajkai suttogtak, kőczos haját meglebegettette a reggeli szellő, ruhája rendetlenül omlott szét zínáló mellén, mely olyan fehér volt, mint a frissen esett hóhéhy.

— Himmel donnerwetter! — agyarkodott a legény, ki alig bírta a nekivadult csacsi megfékezni, — állsz-e fel gyorsan?!

A leány dacosan rázta meg kőczos fejét.

— Nem! mondá tompa, elfuladt hangon.

A legény most felkapta a villát a földről s oda ugrott a leányhoz.

— Szabina! kiáltá haragosan.

Villámot szórtak a leány szemei.

— Megütsz?! . . . sziszegte fogai között.

— Meg! mondta a legény.

Szabina szivére tette a kezét.

— Azt a másikat is megütnéd? . . . kérdé sötéten.

— Hallgass!

— Miért álltál utamba?

— Köszönd, — már eddig halott volnál.

— Hát aztán?

— Bolond vagy Szabina!

— Jobb volna ugy. . .

— Eh, fiatal vagy még . . . S mohón, lázasan odatapadt szemeivel a leány hófehér keblére.

Szabina keserű mosolyra vonta ajka széleit.

— Kár lenne érted, — zihált tovább a legény, — aztán meg . . . igazat szólva. . .

— Mit akarsz mondani, Krámer Johán?

— Szép is vagy, Szabina. . .

— Ugy-e? . . .

— Csak olyan kőczos ne volnál. . .

— Azóta vagyok. . .

A legény nagyot rántott a nyugtalanuló csacsi kötőfékjén s hangosan elkáromolta magát.

— Add ide a szamaramat, mondá a leány, felállva ülőhelyéből.

— Nesze, Szabina.

Kezüik érintkezett egymással. Mind a ketten össze-rezentek.

— Igazítsd meg a ruhádat, mormolta a legény.

— Ne törődj velem, Krámer Johán. S megindult szamarával a hegyek felé.

A legény utána szolt:

— Szabina!

— Mi kell?
 — Hűvös van, megfázol . . . vond összébb a ruhádat.
 — Mondtam már!
 — Valaki meglát.
 — Aztán . . . ?
 — Nem akarom, hogy így lássanak . . .
 — Hát gombold be.
 — Megállt s kipirult arczal várta be a hozzá siető legényt.
 Jóhán izgatottan nyult a leány kebléhez.
 — Oh, mily szép vagy, Szabina!
 — Szegény vagyok . . .
 — Igaz . . .
 — Az a másik . . . a Lízi . . . gazdag . . .
 — Két szesszió földje lesz . . .
 — Nekünk csak verklünk és néhány kecskénk van.
 — Nekik meg házuk, ökrük, lovuk, tehénük, sok, nagyon sok, Szabina . . .
 A leány kezébe takarta arczát.
 — Ne sirj! mondá a legény s megfogta reszkető kezét.
 — Boesáss utamra, suttogetta Szabina könnyes szemekkel.
 — Hová mégy? kérdé Krámer Jóhán.
 — Kecskémhez, a hegyek közé.
 Felpattant a szamarára s úgy elvágtatott, mint a szélvész.

A legény hosszasan utána bámult s csak akkor kapta fel a fejét, mikor a csasi már bekanyarodott a hegyszorosba Szabinával együtt.
 Elgondolkodott. Milyen üde, milyen kívánatos ez a leány! Megbódítja, megszedíti az ember agyát!
 És milyen sápadt, milyen életnélküli az a másik . . . a Lízi . . .
 Keze közé szoritotta fejét; füle zúgott, melle zihált s mint a hőmpölygő láva folyam, úgy nyargalt végig ereiben a vér, — szinte égette.
 Visszanézett a hid felé, a hol a gereblyét, meg a villáját hagyta.

Mit is akart azokkal a szerszámokkal? . . .
 A rétről kacagás hallatszott. . . Azok ott a szénát terigetik szét száradás végett. Milyen zaj, milyen zsiromlás! Mintha csak a szive kiabálná azokat a zürzavaros hangokat, az ő lázongó szive, mely nem talál nyugtot, míg azt a leányt utól nem éri.
 Megindult, eleinte csak lassan, aztán mindig sebesebben; homlokáról esurgott a verejték, pedig hűvös szél fújt a hegynyílás felől.
 — A Lízi! . . . A Lízi! . . . Mit szól ehhez a Lízi, ha megtudja?! . . .
 Tarka keszkendőjével végig törülte homlokát.
 — Himmél donnerwetter! sóhajtá kinosan s még jobban szaporázta lépteit.

A réten még egyre hangzott a zsvaj, összevegyülve dallal és kacagással; a zavaros hanghullámok eljutottak ő hozzá is, ott körül lebegtek s azt kiáltották a fülébe: „A Lízi! . . . A Lízi! . . .
 Új érezte, hogy leroskad annak a névnek a súlya alatt! Megállt s mereven, sötéten nézett maga elé. Egy kis virágot látott a lábai előtt, azt összetaposta aztán bandukolt tovább, míg el nem érte a hegyszorost, a hol a csasi befordult Szabinával, a szegény verklis leányával, a kinek csak néhány kecskéje van, melyeket nap-hosszat a hegyek között őriz. De hát szép leány az nagyon! . . . Ő tudja csak milyen szép! . . . Harmat annak a teste, forró iz ölelése, tüzes a csókja! Ah, ha még egyszer érezhetné azt az ölelést, kóstolhatná azt a csókot! . . .
 Felkaczagott kinosan, göresösen s nagyot ütött öklével a szívére.
 — Csitt!
 De azért bekanyarodott a hegyszorosba. Ott körültekintett, mint a tolvaj, a ki lopni indul.
 Harkály kopogott a fa törzsén, vadgalamb bűgött a lombok közt. A rigó futyult, a kakuk kiáltott, mintha hívta, esalogatta volna őt beljebb, beljebb az erdő sűrűjébe, a hol az ágak összeölelkeznek, a lombok összeölelkeznek; a hol nem jár más ember kettőjükön kívül s az alvó esendőt csak a madarak eneke veri fel.
 Izzadt homlokkal, lázban égő szemekkel törtetett előre a legény, valami delezés erő húzta, vonzotta azután a leány után, a kinek ezédrua a termete, hajnatbasadás az orezája, lilom a karja, hotehér a melle — csak a ruhája rendetlen, meg a haja köcsös . . . azóta . . .
 — A Lízi! A Lízi!

Most már haraggal gondolt a Lizire. Egő szívet, egész elméjét a Szabina kepe töltötte be csak; úgy epedt, úgy szomjazott a csókja után, hogy tikkadt ajakát meg kellett nedvesítenie a nyelvvel.
 Tovább bolyongott; az erdő egyre sűrűbbé, homályosabbá vált, az ut is szűkült lépésről lépésre, Keresztül gázolt a tömkelegen, melynek bozóttai megtépték ruháját. Nemsokára kiért a tisztásra. Nagyot sóhajtott s mellére szoritá kezét. Csak úgy szakadt homlokáról a verejték; előbb azt is letörülte, aztán körültekintett. A szamar ott rágódott egy bogácskorón a tisztás tulsó oldalán; amodább a kecskék legeltek. Krámer Jóhán feljök tartott, halkán, csendesen, mintha attól félt volna, hogy a szendergő természet meghallja léptei nesztét. Egy kiálló sziklához ért, mely mellett szédítő mélység tátongett. Hirtelen megtoppant. Szabinát látta maga előtt egy terebélyes cserfa árnyában. A leány aludt, csendesen szedte a lélekzetet s félig nyitott ajkai közül kitehértetek gyöngysor fogai. Egyik karja ott pihent a pázsiton, másik a feje alá volt hajlítva s mind a kettő meztelen a vállakig. Domboru mellén megfeszült a ruhája, melynek alsó széle kissé felcsuszott s láttatni engedte a formás lábakat. . .
 Krámer Jóhán majd elnyelte őt a szemével. Láz fogta el a testét; reszketett mint a nyárfalevél. Bódult fejében őrzöngő gondolat villant meg, melynek a józan ész nem birt többé határt szabni. Legugolt a pázsitra, aztán odamászott az alvó leányhoz.
 — Szabina! . . . susogá a fülébe, míg karjával hirtelen átfonta karsu derekát.
 A leány felriadt s ijedten bámult Krámer Jóhánra.
 — Mit akarsz?! . . . kérdé tőle villogó szemekkel.
 — Téged akarlak Szabina! hörögte a legény magánkívül s rátapasztotta ajakát az ajkára.

Mint a sebzett vad, úgy ugrott fel a leány Krámer Jóhán ölelő karjaiból s rohant a sziklatetőre. A legény utána tutott s ismét átkarolta derekát forrón, lázasan.

Szabina vergődött, mint a szíven szoritott galamb.
 — Boesáss! hörögte elfulladt hangon.
 — Enyém vagy! suttogetta Krámer Jóhán.
 A leány hófehér arca lángra gyult.
 — Szeretőd maradjak?! . . .
 — Az, Szabina, a kit ölelhessek, csókolhassak, ha azt a másikat majd megunom . . .
 Szabina felkaczagott, rémesen, göresösen, hogy a legény szívében egyszerre meghűlt a vér, aztán egy erős szökéssel maga után rántotta a mélységbe.
 A szélroham megrázta a fák lombjait s néhány fonnyadt levelet röpített utánuk — szemfödélnek.

* * *

Harmadnap mulva két összezúzott holttestet szállítottak a faluba, az egyik Krámer Jóháné volt, a másik meg Vanecsik Szabináé.

Mikor a temetés véget ért, az öreg Krámer Stefan megtörve bandukolt szobájába s ott lehanyatlott a székre.
 — Igaza volt a nótáriusnak, — mormolá fájdalommal, — megbántam már a mit eselekedtem. . .
 Vanecsik Petrusz pedig verkljére borult és sirt keservesen a feleségével együtt.

Szerkesztői üzenet.

T. A. S. Versei nem közölhetők.

Kerti mulatóhely.

Igen szép árnyas hely, kitünő levegő, előzőkeny és gyors kiszolgálát; kiváló kényelem, pompás ételek, jó bor, naponta frissen csapolt poharas és palaczkos sör, jutányos árak, kifogástalan fedett tekepálya, minden ünnep- és vasárnap **Kalocsy Lajos** közkedvelt cigányzenekarának hangversenye mellett a **Kondék-féle fürdő-kertben** a n. é. közönség kedélyes szórakozást talál, a mely helyiségnek tömeges látogatására tisztelettel meghívja:
 2—* **Jancsó Sománé**, vendéglős.

Gyümölcstermelők!

A rimaszombati konzervgyár részvénytársaság felhívja a gyümölcstermelőket, hogy úgy tavaszi, mint nyári és őszi gyümölcstermékeikről — az egyes fajok és azok mennyiségének megjelölése mellett — eladási ajánlataikkal közvetlenül a konzervgyárhoz forduljanak. Ez időszertől főleg **nagy, keményhúsú és fehér sziv alakú cseresznyék** volnaak keresette.
 6—*

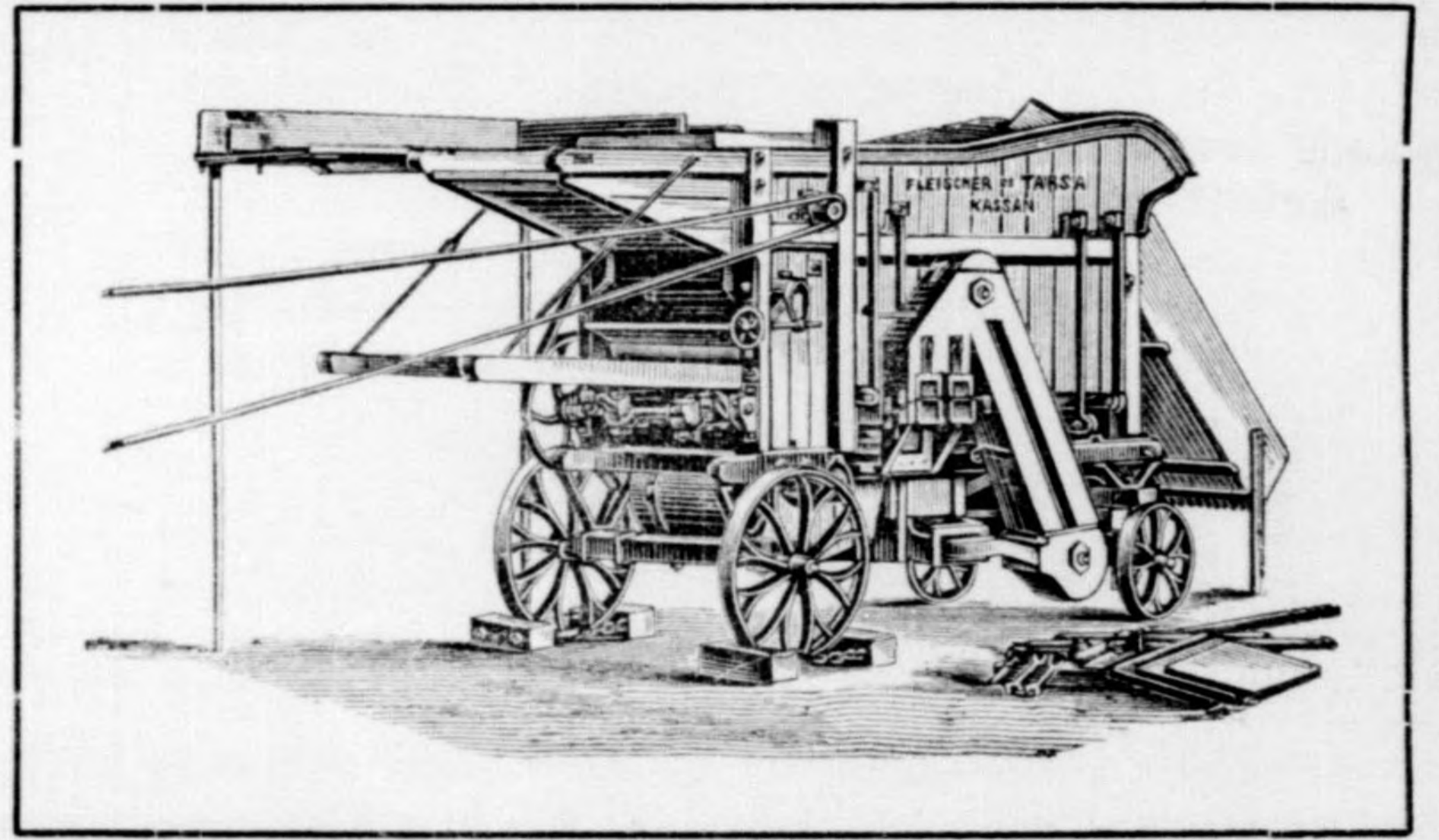
FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntödéje Kassán, Vám-utca 11. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemleltartásával czélszerűen s gondosan gyártott johirnevű gépeit a **nyári idényre**, nevezetesen:

Cseplőkészleteit könnyű járással járgany vagy gőzmozdony által hajtásra.

Kézi cseplőgépeit, járganyhajtásra is alkalmazva, számarazói készülékekkel vagy anélkül. **Backer- és magtár-rostait** továbbá mindenemű **szivattyukat, gőzgépeket és gőzkazánokat, szeszgyár-berendezéseket**, m. p: **Henze-főzők, kavarkészülékek, malata- és burgonya-zúzókat, malomberendezéseket** stb.

Gépgyárunk gyártmányainak **jelentékeny készletét tartjuk állandóan**.
 Gazdasági gépeink képes, valamint **öntödénk gyártmányai árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük**.

Községi, körjegyzői, főszolgabirói, egyházi és ügyvédi

NYOMTATVÁNYOK

nagy raktára:

RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedése Rimaszombat (Deák Ferencz-u. 8.)